

Vier jaar BOS-impuls in Amsterdam

Vanaf eind 2004 konden gemeenten projectaanvragen indienen bij het ministerie van VWS voor uitkeringen voor de uitvoering van BOS-projecten (buurt, onderwijs en sport). De gemeente Amsterdam is een van de gemeenten die aan deze BOS-impuls hebben deelgenomen. In de periode 2006-2010 zijn negen Amsterdamse BOS-projecten uitgevoerd. De voortgang van de BOS-impuls in Amsterdam is deze vier jaar nauwlettend in de gaten gehouden en geëvalueerd op kwalitatieve aspecten. Het rapport is afgelopen zomer afgerond, wat zijn de belangrijkste bevindingen van vier jaar BOS? ➤

De BOS-impuls is bestemd voor gemeenten, om samen met buurt-, onderwijs- en sportorganisaties sportieve activiteiten te organiseren voor (kwetsbare) jongeren tussen 4 en 19 jaar. De impuls heeft als doel om samenwerkingsverbanden op lokaal niveau in gang te zetten. Daarom heeft Amsterdam ervoor gekozen om de uitvoering van de impuls geheel over te dragen aan de stadsdelen. Dit betekende dat de stadsdelen een aanvraag met een wijkanalyse en projectplan konden indienen bij de centrale stad (Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, DMO). DMO controleerde de aanvragen en stuurde deze door naar het ministerie van VWS. De stadsdelen waren zelf verantwoordelijk voor de realisatie van de projecten en het leveren van de benodigde cofinanciering. Uiteindelijk zijn er vijftien projectaanvragen ingediend, waarvan er negen door het rijk zijn gehonoreerd voor de projectperiode 2006 - 2010. Inmiddels zijn er zes projecten beëindigd, de laatste drie zullen eind 2010 stoppen. Elk project kreeg de maximale bijdrage van € 200.000. In totaal was er € 3,6 miljoen (waarvan € 1,8 miljoen cofinanciering vanuit de stadsdelen) beschikbaar voor de BOS-impuls in Amsterdam. De rol en verantwoordelijkheid van DMO beperkte zich tot advisering en regie, daarnaast onderhield DMO de contacten met VWS.

BOS IN VERSCHILLENDE VORMEN

In Amsterdam zijn drie typen BOS-projecten te onderscheiden: sportbuurtclubs, leerwerktrajecten en opplus-projecten. Sportbuurtclubs zijn clubs die een breed naschools sportaanbod organiseren op scholen. Deze worden veelal ingevuld met verenigingsstrainers uit de buurt. Bij leerwerktrajecten staan risicjongeren centraal. Zij worden opgeleid tot assistent sportleider waardoor ze breed inzetbaar zijn bij andere projecten in het stadsdeel. De jongeren krijgen een perspectief geboden en ze worden voorbereid op school en/of regulier werk. In de praktijk is gebleken dat dit

de meest vernieuwende projecten zijn geweest. Ten slotte de opplus-projecten, hierbij zijn de BOS-gelden ingezet om bestaande initiatieven op het gebied van sportstimulering uit te breiden.

SAMENWERKING IN DE BOS-DRIEHOEK

Na vier jaar is gebleken dat het opbouwen van een duurzame samenwerking op buurtniveau tijd en geduld kost. Het sportbuurtwerk in de stadsdelen had al goede samenwerkingsverbanden met verschillende buurtinstanties (zoals jeugd-jongerenwerk, buurthuizen en migrantenorganisaties). Hierdoor kwam de focus meer te liggen op de samenwerking tussen sport en onderwijs. Deze twee partijen hebben elkaar op uitvoeringsniveau dan ook gevonden en versterkt in de BOS-aanpak. De sportverenigingen zijn nog te weinig betrokken bij de uitvoering van de projecten. Het sportbuurtwerk van de stadsdelen doet veelal het grootste gedeelte van de uitvoering.

WAT HEEFT HET OPGELEVERD?

Veel activiteiten zijn georganiseerd en de sportdeelname is toegenomen. Op buurtniveau zijn er allerlei samenwerkingsverbanden ontstaan of versterkt. Een struikelpunt is dat bijna geen enkel project (structureel) de effecten in kaart heeft gebracht. Daardoor is de maatschappelijke waarde (effecten) van de projecten moeilijk aan te tonen. Toch zijn er aanwijzingen

“De focus is op samenwerking tussen sport en onderwijs komen te liggen”

Foto: Koninklijk Nederlands Korfbalverbond

“Combinatie-functionarissen zouden aansluiting kunnen vinden bij de bestaande sportbuurtclubs van de BOS-impuls”

Participatie allochtone meiden. Deze groep is nog in beperkte mate te vinden bij sportverenigingen, maar is goed te bereiken via de gemeentelijke projecten die veelal op school plaatsvinden.

VERANKERING VAN BOS

Amsterdam beschikt over ca. 66,5 fte aan combinatiefunctionarissen. Zij worden nu ingezet om de verbinding tussen buurt, onderwijs en sport te onderhouden. Uitgaande van de drie typen BOS-projecten in Amsterdam zouden de combinatiefunctionarissen aansluiting kunnen vinden bij de bestaande sportbuurtclubs in de stadsdelen. Zo kunnen de functionarissen het huidige kader ondersteunen of vervangen die nu het tussen- en naschools sportaanbod verzorgen. Daarnaast kunnen BOS-activiteiten van de opplus-projecten geïntegreerd worden in de wijkarrangementen. De meeste geselecteerde wijken uit de BOS-impuls komen namelijk overeen met de toegewezen wijken uit de wijkaanpak. Een wijkarrangement is een breed aanbod van activiteiten na schooltijd voor kinderen uit een wijk. De leerwerktrajecten sluiten helaas niet aan op deze ontwikkelingen. Hier zullen de stadsdelen apart een oplossing voor moeten vinden.

(op basis van kwalitatieve gegevens) dat er met succes is geïnvesteerd op een aantal terreinen, waarvan er hieronder een paar worden genoemd.

- Hogere sportdeelname. Meer participatie, een betere gezondheid en een actievere leefstijl.
- Socialer gedrag. Dat geldt vooral voor de leerwerktrajecten en de sportbuurtclubs, waar kinderen zich moeten houden aan vastgestelde gedragsregels.
- Minder overlast jongeren. De voorheen overlastgevendende jongeren vervullen nu een positieve rol in de buurt en zijn een rolmodel voor andere jongeren in de buurt.

Het onderzoek 'Vier Jaar In Het Amsterdamse Bos' kunt u downloaden op www.dsp-groep.nl.

Marieke de Groot is onderzoeker bij DSP-groep, voornamelijk op het gebied van sport, 020 625 75 37 of mdegroot@dsp-groep.nl.

Steven Veenendaal is beleidsmedewerker sport bij Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling in Amsterdam. Hij houdt zich vooral bezig met sportstimulering en sportaccommodaties. 020 251 8368 of s.veenendaal@dmo.amsterdam.nl.

Tekst: Marieke de Groot en Steven Veenendaal

Best practice: 'Tussen- en naschoolse sport'

IN HET AMSTERDAMSE STADSDEEL NIEUW WEST VORMEN DE ZONEPARCS EEN BELANGRIJK ONDERDEEL VAN HET SPORTAANBOD. EEN ZONEPARC IS EEN (HER)INGERICHT SCHOOLPLEIN OP EEN BASISCHOOL, WAARBIJ GEBRUIK WORDT GEMAAKT VAN DRIE KLEURENZONES. DEZE KLEURIGE VLAKKEN DAGEN UIT OM TE BEWEGEN EN BIEDEN KINDEREN OOK DIE RUIMTE. NIET ALLEEN DE KINDEREN VAN DE SCHOOL ZIJN WELKOM, MAAR OOK DE KINDEREN UIT DE BUURT. NAAST HET SPORTEN EN BEWEGEN LEREN KINDEREN OOK SOCIALE VAARDIGHEDEN. DE SPORTBUURTWERKERS VAN HET STADSDEEL ORGANISEREN DE ACTIVITEITEN OP DE ZONEPARCS IN SAMENWERKING MET DE SCHOOL.

Geleerde lessen en adviezen

SAMENWERKINGSPARTNERS OP BELEIDSNIVEAU

ZOEK SAMENWERKINGSPARTNERS OP ANDERE BELEIDSTERREINEN: ZIJ GEBRUIKEN SPORT ALS MIDDEL EN BESCHIKKEN OOK OVER BUDGETTEN. HET SLUITEN VAN ALLIANTIES LEVERT MEERDERE MOGELIJKHEDEN OP: FINANCIËN, CONTINUÏTEIT EN EEN BREDERE VISIE OP DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN SPORT.

BETREK DE GEORGANISEERDE SPORT EN COMBINATIEFUNCTIONARISSEN SPORTVERENIGINGEN Zouden een groter aandeel in het geheel moeten krijgen. ZIJ ZIJN NU NOG MAAR MONDIESMAAT BETROKKEN. BIJ DE GEORGANISEERDE SPORT VIND JE STRUCTUUR, UITDAGING, ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN EN CONTINUÏTEIT. DAAR KRIJG JE KINDEREN EN JONGEREN STRUCTUREEL IN BEWEGING. DAT GAAT ECHTER NIET VANZELF. SPORTAANBIEDERS MOETEN ACTIEF BETROKKEN WORDEN BIJ DERGELIJKE PROJECTEN EN WAAR NODIG MOETEN ZE (FINANCIËEL) WORDEN ONDERSTEUND.

ZET IN OP MONITORING

DOOR VANAF HET BEGIN VAN HET PROJECT DE RESULTATEN EN VOORTGANG GOED TE MONITOREN, KAN NA AFLOOP DUIDELIJK EN EMPIRISCH ONDERBOUWD IETS WORDEN GEZEGD OVER DE RESULTATEN EN EFFECTEN. DIT VERGROOT DE KANS OP HET VINDEN VAN PARTNERS EN VOORTZETTING VAN DE FINANCIËRING VAN HET PROJECT.

VERVOLG VANUIT DMO

OM DE BELANGRIJKSTE LEERERVARINGEN TE VERSPREIDEN, ZAL DMO DE EINDEVALUATIE BOS-IMPULS 'VIER JAAR IN HET AMSTERDAMSE BOS' AGENDEREN VOOR EEN CENTRAAL OVERLEG SPORT MET DE STADSDELEN. IN DIT OVERLEG ZULLEN DE LEERERVARINGEN WORDEN BESPROKEN EN NADERE AFSPRAKEN WORDEN GEMAAKT.

SportLokaal 5 oktober 2010 / Sportbeleid 17